

מסורת הש"ס

(א) ערכין כט: [ע"ש],
(ב) [לעיל לט. לקמן קט.],
(ג) [ערכין כה.],
(ד) [לעיל מא.],
(ע"ש] גג: (ס) ס"א כג,
(ז) תענית כה,
(ז) ס"א א"ר. רש"י,

»

הגהות הב"ח

(א) גמ' אצל היבא דאיכא תבואה סלקא: (ב) רש"י ד"ה הא איכא וכו' דדיה גרס הס"ד ואח"כ מ"ה סלקא ליה: (ג) תוס' ד"ה אלא וכו' דאי אמרת בשלמא דמכת מדינה: (ד) בא"ד כי אישתדוף רובא: (ה) ר"ה מביי וכו' רוח גבורה כ"ל וואו ו' נמחק:

»

מוסף רש"י

אינו עולה לו מן המגזין. השמי שנים, דהא שני תבואות כתיב, שמי שנים הראויין לתבואה משהה צד לוקח (שד"ח כט.), אפקעתא דמלכא דיא. מלות המלך (לעיל לט.). דמתניין עדי דובי בקריניהו. ר' חנינא בן דוסא הו' ליה תנן עין, אמרי ליה קא מפסדן עין (שדות) אמר אי קא מפסדן ניכלינא דובי (דובים חלבים בשדות) ואי לא כל הדא ומדא מימי לאורתא דובא בקריניהו, לאורתא אימי כל מדא ומדא דובא בקריניהו (תענית כה. ורש"י).

המקבל שדה מחבירו פרק תשיעי בבא מציעא קו.

מאי. מי אמרינן ארבע שדות ססבינותיה לא נשדפו או דלמא אמר ליה אילו היו זרועות תבואה אף הן נשדפו: **זרע אחר מאי**. אס תמצא לומר אספסתא לאו הפסקה היא משום דלאו בכלל גזירת פורענות התבואה הוא דאמר ליה אילו תבואה הואי איהו נמי אישתדוף זרע אחר מי הוי

הפסקה: **ותגור אומר**. מה שתבשק מן היוצר יעשה ואני לא נבשתי מן השמים בתחילת השנה שיליחמי בשעורים אלא בחטין: **כל שדוסיי**. בכל מקום שהן: **לסך**. מולך: **וולשו ארעסיא**. ואפי' ישנן נבקעה אחרת: **היטה שנה שדפון**. גבי מוכר בזמן שהיוכל נושא שאינו מותר לו לגאול פחות משתי שנים תנן לה בערכין (דף כט:). **או שנים כשני אליהו**. שלא ידרו גשמים: **אינו עולם לו מן המגין**. שמי שנים: **הא איכא תבואה בדוכסא אחריסי**. אע"ג דהואו בלגא אישתדוף אמרינן לתא דידיה **י** (נמזל

דידיה) גרס **י** וסלקינן ליה מגרע מדמיס מה שמגיע לשנה אחת כאילו היו זה פירות: **שיש בזה תבואה**. בשום מקום בלחץ: **אפקעתא דמלכא**. המלך ציטלו מלזרעה והרי היא כמו שאינה ולא קראה הכתוב לישאלא שנת תבואה: **אלא מעסה**. אי כמאן דלימה: **לא תעלה לו גזירוע**. מקדיש שדהו וצא לפדותו שנתן לו הכתוב פדיון בתחילת היוכל חמשים שקל כסף (ויקרא כז) ואס אחר היוכל וחשב לו הכהן וגו' וגרע מערכך (שס) שנים שעבדו הוא מגרע מן החשבון כמה שמגיע להם ונותן כמה שמגיע לשנים הבאות. וכיון דבשביעית כמאן דליתניהו למה הן נמנות לפחות את הפדיון דתנן נותן סלע ופונדיון לשנים הבאות שזהו החשבון המגיע לכל שנה כשאתה מחלק חמשים סלעים למ"ט שנים נמצאו שביעיות מועילות לגרע הפדיון דאי מדלית שבע שמיטות ותחלק חמשים שקלים למ"צ שנה מגיע לכל שנה קרוב לסלע ודנינ: **למשטה ציה פירי**. הלכך סלקא ליה דגבי פדיון שדה אחוזה לא כתיב שני תבואות: לא שנו. אס מכת מדינה היא מנכה לו: **אלא לא זרעה**. ואשתדוף רובא דבלגא לא מנכה ליה: רבי חנינא בן דוסא במסכת תענית: פסס

ימכר לך שנים שיש בהן תבואה בעולם אמר ליה רב אשי לרב כהנא אלא מעתה שביעית תעלה לו מן המגין דהא איכא תבואה בחוצה לארץ אמר ליה שביעית ^אאפקעתא דמלכא היא אמר ליה מר זוטרא בריה דרב מרי לרבינא אלא מעתה שביעית לא תעלה לו מן הגירוע אלמה תנן ^אנותן סלע ופונדיון לשנה אמר ליה שאני התם דחויא למישטחא בה פירי אמר שמואל לא שנו אלא שזרעה וצמחה ואכלה חגב יאבל לא זרעה כלל לא דאמר ליה אילו זרעתה הוה מקיים בי ^אלא יבשו בעת רעה ובימי רעבון ישבעו מתיב רב ששת ^ארועה שהיה רועה והניח עדרו ובא לעיר ובא זאב וטרף ובא ארי ודרס אין אומרים אילו היה שם היה מציל אלא אומדין אותו אם יכול להציל חייב ואם לאו פטור ואמאי נימא ליה אי הוית התם הוה מקיים ^אכי גם את הארי גם (את) הדוב הכה עבדך משום דאמר ליה אי הוית חוית לאיתרוחשי לך ניסא הוה איתרוחיש לך ניסא ^אכר' חנינא בן דוסא דמתניין עיזי דובי בקריניהו ונימא ליה גהי דלניסא רבה לא הוה חוינא לניסא זוטא חזינא

לא מצי למימר הוה מקיים צי ותגור אומר ויקס לך דבסתמא לא היה מקבל הקדוש צרוך שזרע אס לא שיעשה לו נס ולא קאמר לעיל הוה מקוייס צי ותגור אומר אלא לפי

קו. אי הוית חוית לאשתיורי לך הוי משתייר לך מרנפשאך. גבי חוכר איכא למימר הכי דאפילו יפטור אותו המחכיר מליתן חכירותו הרי לא נשתייר כלום דנשדף כל השדה איירי והא דקמתי מנכה לו לישנא קלילא נקט אי נמי

המעט הנמצא לענין שיהא קורא כי נשארנו מעט מהרבה כיון ששום שדה לא פלט מהפסד מרובה אצל מחכיר שגוף הקרקע שלו וממנו יש לו לקבל חכירותו כדאמר לעיל מארעאי קבעינא יכול המחכיר לומר לחוכר כי נשארנו מעט מהרבה והרי נשאר לי חכירותי מה שקצבתי עמך בכן וכן כורין: **אלא מעתה שביעית תעלה בו'**. תימה מאי אלא מעתה בללא הכי תקשה אברייתא אמאי אין שביעית עולה מן המגין כיון דלא דמי לשני אליהו וי"ל דשפיר קאמר אלא מעתה דאי אמרת **י** דמכת מדינה לא חשיב אלא דומיא דשני אליהו אמי שפיר דהוה תלינן טעמא בזה שזו השדה אינה ראויה לתבואה לא מיקרי שני תבואות והיינו כי ליכא תבואה צעולם כגון שני אליהו אצל יש תבואה צעולם חשיב שדה זו ראויה לתבואה אף על גב דאישתדוף רובא דבלגא אצל שביעית ודאי אף על גב דאיכא תבואה בחו"ל שדה זו אינה ראויה לתבואה כיון שהיא בלחץ אצל השמא דאמר כי **י** אישדוף רובא דבלגא הוה מכת מדינה ולא חשיבא שדה זו ראויה לתבואה ואפי' הכי גזירת הכתוב הוה כיון דאיכא תבואה צעולם עולה לו מן המגין א"כ אפי' שביעית נמי ומשני שביעית אפקעתא דמלכא הוה ואי אפשר להיות תבואה בלחץ צהיטר כלל ולהכי לא מקרי שנת תבואה אצל שנת שדפון דאע"ג דהוי מכת מדינה אי אשתדוף רובא דבלגא חשיבא אפשר להיות זה תבואה כיון שיש בחו"ל בשום מקום צעולם כי אפשר להיות זה תבואה מיקרי שנת תבואה ובשנים ככשני אליהו חשיב כלא אפשר להיות זה תבואה כיון דבשום מקום ליכא:

מתיב רב ששת רועה שהיה רועה עדרו בו'. תימה

אמאי לא פריך ממתינתין דהפועלים (לעיל דף גז:). דתנן הארי והדוב הרי זה אונס ואמאי נימא אילו נלחם בזה הוה מקיים ציה גם את הארי וי"ל דהתם כיון שהיה שם ולא צא לו רוח גבורה אין יכול לומר דהוה מקיים ציה אצל הכא שלא היה שם דלמא אי הוה התם היה צו רוח ^יוגבורה ודעת להלחם והוה מקיים ציה גם את הארי כו':

לניסא **זוטא** מיהא חויא קשיא.

תימה מאי קשיא הא אמרן לעיל דכי אמר ליה זרעה חטין זרעה שערי ואשתדוף דמצי אמר ליה אי זרעתה חטין הוה מקיים צי ותגור אומר ויקס לך וכי"ש כשלא זרעה כלל דליכא הוכחה שהיה ראוה להשתדף וי"ל דשמואל מייירי כגון שאמר ליה זרע כל מה שתמצא דהשתא הוה תפלתו של זה שיליח כל מה שמתפלל על מין אחד של חטין: וקיימא

עין משפט
נר מצוה

לו א מיי פ"ח מהל' שכירות הלכה ה סמג עשין פט טוש"ע ח"מ סי' שכב סעיף ב:
לו ב ג מיי שם טוש"ע שם סעיף א':
לח ד מיי פ"ח מהל' יובל הלכה י:
לש ה מיי פ"ד מהל' ערכין הלכה ו:
ב ד מיי פ"ח מהלכות שכירות הל' ה סמג עשין פט טוש"ע ח"מ סי' שכב סעיף ב:
ד ומיי פ"ג מהל' שכירות הלכה ח טוש"ע ח"מ סי' נלא סעיף י' ומי' שג סעיף י':

»

תורה אור השלם

1 ותגור אומר ויקס לך ועל דרךביך נגה אור: איוב כב כח
2 ויאמרו אל יקמיהו הנביא תפל נא ותחננו לפניה ותתפלל בעדנו אל יי אלהיך בעד כל השארית הזאת כי נשארנו מעט מהרבה כאשר עיניך ראות אתנו: ירמיהו מב ב
3 במספר שנים אחר היובל תקנה מאת עמיתך במספר שני תבואת ימכר לך: ויקרא כה טו
4 לא יבשו בעת רעה ובימי רעבון ישבעה: תהלים לו יט
5 גם את הארי גם הדוב הכה עבדך וקהה הפלשתי הערל הנה כאחד מהם כי תרף מערכת אלהים חיים: שמואל א יז לו